de Panorama

Rebellenclub

WEEKBLAD VOOR DE JEUGD

TWEEDE JAARGANG
No 9 — 2 MAART 1951

Alleen voor
abonné's van
PANORAMA
5 ct.

MOTORPECH

En toch maar vijf centen....

Kijk, Ted," zei moeder Appelmans tot haar zoontje, „hier heb je het briefje van de dokter en hier heb je het geld. Vraag aan de apotheker, of hij het receptje dadelijk klaar wil maken en verlies je geld niet. Haast je maar, dan wordt Liesje wel gauw beter."

Tom klemde het recept van de dokter in zijn ene knuist en de twee papieren guldens, die moeder hem had meegegeven, in zijn ander vuistje en hij stapte parmantig naar de apotheek op het pleintje.

Die kleine meisjes ook. Dat ze net altijd ziek moesten worden als er iets te doen was voor de jongens. Ted had afgesproken met zijn vriendjes Henk, Bert en Rinus, om tegen drie uur in de duinen te zijn, waar Bert een paar prachtige sporen had gevonden. Bert zei, dat het afdrukken waren van een waterhoen, maar Rinus, die ze ook had gezien, hield vol, dat ze vast van een reiger waren. En nu zouden ze vanmiddag gipsafdrukken maken en uitknobbelen, bij wie of wat die sporen uiteindelijk thuishoorden.

Toch vervelend, dat Liesje net nou die keelontsteking moest krijgen en dat hij nou net dat gorgeldrankje moest halen. Hij zou vast te laat komen in de duinen en het was maar de vraag, of zijn vriendjes op hem zouden wachten. Henk was een man van de klok en als hij zei om drie uur, dan bedoelde hij ook om drie uur en niet vijf er over.

Rrring .... Ted ging binnen in de apotheek. Ha, gelukkig. Hij was de enige klant.

„Haha, die Ted," lachte de apotheker. „Ben je d'r ook eens? Je ziet er anders niet ziek uit. Dropjes hebben?"

„Nee, meneer," zei Ted, „hier is het briefje van dokter Beringa. Het is voor ons Liesje. Ze moet gorgelen. En of u het drankje wilde klaarmaken?"

„Goed, goed," lachte de apotheker, „ga maar zolang op die bank zitten, Ted."

Ted liet zijn ogen gaan over al die flessen en doosjes.

Hoe kan hij het uit mekaar houden, dacht Ted bewonderend. En wat een gekke namen allemaal. Wat een nare lucht in zo'n apotheek. Geef mij maar de lucht van de dennenbossen en van de zee.

Ted's blikken vielen toevallig op een glazen bakje, waarin een handvol gummidopjes lagen. Allemaal kleine kapjes zoals ze op een droppelteller zitten. Er lag ook een prijskaartje bij. Ted stond recht, rekte zich op zijn tenen en probeerde te lezen wat er op het kaartje stond.

Vijf cent per stuk, las Ted en hij kleurde tot in zijn hals.

Maar toen hij weer ging zitten, hielden zijn ogen die gummidopjes vast. Geen wonder ook. Net de dag tevoren was Ted aan het knutselen geweest. Hij had zo'n klein glazen buisje weten te bemachtigen en nu wilde hij daarmee een leuk duikelaartje maken. Je weet wel: zo'n mannetje, dat drijft in een fles water, die van boven afgesloten is met een stuk binnenband. En wanneer je met de vinger even drukt op de binnenband, gaat het duikertje omlaag en als je ophoudt met drukken, komt 't mannetje weer omhoog. Maar Ted had nog een belangrijk onderdeeltje te kort: namelijk zo'n gummikapje om op dat buisje te bevestigen.

En nu lagen ze daar voor het grijpen. En ze kostten maar vijf cent per stuk. En hij had er maar één nodig. Maar eentje ....!

„Ziezo," zei de apotheker, „hier is het drankje, Ted. Driemaal daags gorgelen. Het staat er op. Hou de fles stevig vast, jongen."

„Ja, meneer. Alstublieft, dit is het geld van moeder."

„Dank je, Ted. Laat eens kijken, ja, dat is samen één-vijfennegentig. Je krijgt vijf centen terug van me. Alsjeblieft, jongeheer."

Vijf cent. Ze lagen gewoon te gloeien in de palm van Ted's hand.

„Koop het toch," fluisterde een stemmetje. „Koop dan toch. Zo'n kans krijg je nooit meer. Die fles had toch best precies twee gulden kunnen kosten?"

Ja, dat is zo, dacht Ted.

En daarmee gaf hij toe aan de verleiding.

Och, dacht hij onder het naar huis gaan en terwijl hij het gummidopje knuffelde in zijn broekzak, moeder zou er vast niets op tegen hebben.

Helemaal gerust was hij daar toch niet op. Hij voelde, dat er iets haperde aan het hele geval. En het was een pak van zijn hart, toen moeder gauw het flesje nam en er onmiddellijk mee naar boven ging, naar Liesje.

Ted keek ongeduldig naar de klok. Als moeder nu maar gauw terugkwam. Dan kon hij het nog juist halen.

„Moeder," riep hij aan de trap, „mag ik nu gaan?"

Moeder kwam net beneden.

„Ja, ga maar," zei ze, „en wees

voorzichtig. O, ja, en luister eens even, Ted, kostte dat drankje precies twee gulden?"

Moeder keek naar Ted en Ted kleurde tot in zijn hals. Een ogenblik had Ted het gevoel of hij aan de voet van een hoge berg stond en van boven af een lawine van sneeuw en rotsblokken naar beneden zag komen, recht op hem af. Nu ging het er om, ja of nee.

Ik heb moeder nog nooit voorgelogen, dacht Ted. Als ik het nu doe, zal ze me nooit meer kunnen vertrouwen. De kraaien zullen het immers uitbrengen.

„Nou, hoe zit het, Ted, heb je nog geld over?"

„Nee, moeder," zei Ted.

En stiekum dacht hij: als ze nu maar niet verder vraagt. Maar moeder vroeg verder, want moeder zag wel aan Ted's hele houding, dat er iets niet helemaal in orde was.

„Was het precies twee gulden, Ted?"

„Nee, moeder."

„Hoe, nee? Heb je dan toch geld over? Waarom geef je 't dan niet dadelijk af? Je weet toch, dat ik daar erg op sta, Ted."

„Ja, moeder. Het was een gulden vijfennegentig cent."

„Dan krijg ik nog vijf centen van je, Ted. Je bent ze toch niet verloren onderweg?"

Weer een uitweg, dacht Ted. Ik zou er mij nog gemakkelijk uit kunnen redden. Maar op dat ogenblik behaalde Ted een van zijn grootste overwinningen op zichzelf. Hij grabbelde in zijn broekzak en legde het kleine gummidopje op tafel.

„Dit heb ik voor die vijf centen gekocht, moeder," zei hij kleintjes.

Moeder keek van het dopje naar Ted en weer naar het dopje. Ze begreep het. Ze zag de verleiding, het toegeven van Ted. Ze zag nog meer: de overwinning van Ted op zichzelf en trots alles was er een grote blijdschap in haar.

„Ted," zei ze zacht, „je had dat toch eerst aan moeder behoren te vragen. Het was toch immers 't geld van moeder en vader en je mocht daar toch niet zo maar over beschikken, alsof het je eigen geld was. Waar of niet?"

„Ja, moeder," zei Ted.

En Ted voelde, dat hij nog veilig aan de voet van de berg stond, en dat de geweldige lawine, die hij had zien aanrollen, aan hem was voorbijgeraasd zonder hem te verpletteren.

„De prijs stond op het etiket van het flesje," lichtte moeder toe. „Ik heb de apotheker gevraagd dat altijd er op te zetten, want ik heb niet altijd de gelegenheid om de uitgaven dadelijk op te schrijven en dan vergeet ik soms het bedrag. Dat dopje zul je nog moeten verdienen, Ted; ik krijg nog altijd vijf cent van je."

„Ja, moeder."

„Goed zo, jongen. Verder heb ik hier niets meer over te zeggen."

Ted keek naar de klok. Nog vijf minuutjes. Als hij héél hard rende, haalde hij het net.

Maar Ted haalde het niet. Ted besefte dat hij gestruikeld was, dat hij moeder verdriet had aangedaan en zichzelf een groot onrecht. Ted bleef thuis. En zo kwam het, dat vijf losse centen er de schuld van waren, dat die namiddag Ted er niet bij was, toen in de duinen door Henk, Bert en Rinus werd uitgemaakt of die sporen van een waterhoen of van een reiger waren....

GERDA

WIE REGEERDE HET LANGST?

Men beweert, dat dit Pepi II van de zesde Egyptische dynastie is geweest. Een geleerd Egyptoloog beweert, dat Pepi II de troon beklom in het jaar 2566 voor onze tijdrekening, toen hij namelijk zes jaar oud was, en dat hij regeerde gedurende eenennegentig jaar. Dan komt Lodewijk de XIVe van Frankrijk aan de beurt, die in 1643 de troon besteeg op de leeftijd van vijf jaar en aan de regering bleef tot zijn dood in 1715. Dat wil zeggen gedurende een periode van tweeënzeventig jaar. Hij werd opgevolgd door zijn achterkleinzoon, Lodewijk de XVe. In de Engelse geschiedenis moeten we dan nog vermelden de regering van koningin Victoria, die langer regeerde dan welke vrouw ook, namelijk vierenzestig jaar. Zij beklom de Engelse troon in 1837 en bleef er tot aan haar dood in 1901.

UIT DE LUIERJAREN VAN SJORS

De babypop

Toe, wees stil nu, poppekindjes,
Jullie zijn al groot, nietwaar?
Maar mijn jongste pop, mijn baby,
Is een heel klein kindje maar.

Daarom moet het nog veel slapen
En dan dien je stil te zijn,
Anders kan 't niet rustig worden
In zijn wiegje van satijn.

't Heeft zijn flesje leeggedronken,
't Is gewassen en verschoond;
Als het nu maar gauw gaat slapen,
Zie, hoe 't in zijn wiegje troont.

Kijk haar eens verrukkelijk liggen,
In haar trui van witte zij,
Onder 'n dubbele dikke deken
En een glanzend witte sprei.

Ze is precies als mammie's baby,
Ook zo rustig en zo zoet;
Maar ik zorg dan ook voor 't kleintje,
Net als moes 't voor broertje doet.

H. J. H.

LEERRIJKE LESSEN

De aap en de dolfijn

Er was eens een tijd, dat zeevaarders apen en andere dieren met zich mee op zee namen, omdat ze overtuigd waren, dat de aanwezigheid van die dieren hen beschermen zou tegen alle mogelijke gevaren. Zo had een van die oude schepen eens een jonge aap aan boord, maar dat belette het schip niet in 'n storm te vergaan.

De bemanning dreef overal rond en ook de aap zocht 'n veilig heenkomen. Hij klom op de rug van een dolfijn, die toevallig voorbijzwom. De dolfijn zwom met de aap in de richting van de Griekse kust.

„Ben je een Griek?" vroeg de dolfijn.

„Ja," loog de aap.

„Haha," zei de dolfijn, „dan ken je Piraeus ook natuurlijk."

„Nou en of," zei de aap. „Hij was zelfs mijn beste vriend."

Waarop de dolfijn zo woedend werd om de onbeschaamdheid van de aap, dat hij een buiteling maakte en onderdook en de spartelende aap aan zijn lot overliet, zodat hij spoedig als aas voor de vissen in de diepte verdween.

Waarom die dolfijn woedend was? Omdat Piraeus geen mens was, maar een grote havenstad in de buurt van Athene. De dolfijn wist dus dadelijk, dat de aap hem wat voorloog.

Is het niet altijd zo, dat opscheppen en liegen vroeg of laat hun straf met zich meebrengen?

Hoe menig kind heeft zich al niet allerlei moeilijkheden op de hals gehaald, doordat het niet durfde uit te komen voor de waarheid?

ONZE WONDERE WERELD

DE CHINESE KAARSVLIEG
IS TE VINDEN IN INDIA EN CHINA.
DIT INSECT BRENGT EEN SOORT
WAS VOORT, DIE DE CHINEZEN
BENUTTEN OM ER KAARSEN
VAN TE MAKEN.

DE KONINKLIJKE WALNOTENMOT
IS EEN PRACHTIG BREEDVLEUGELIG INSECT UIT OOST-AMERIKA: DE
RUPS VOEDT ZICH IN HOOFDZAAK
MET NOTEBLADEREN. VANDAAR
OOK DE NAAM.

DE ATLAS
IS DE REUS ONDER DE MOTVLINDERS
WORDT IN INDIA AANGETROFFEN.
ZIJN VLEUGELS HEBBEN VAAK EEN
SPANWIJDTE VAN 25 CM EN DIT
STAAT DE INSECTEN TOE SOMS
ZEER GROTE AFSTANDEN
AF TE LEGGEN.

DE TIJGER-ZWALUWSTAART
WORDT ALDUS GENOEMD
NAAR DE UITEINDEN VAN
ZIJN VLEUGELS. KLEUR VAN
HET MANNETJE: ZWART EN
GEEL ALS HOOFDTINTEN,
VAN HET WIJFJE BRUIN
EN BLAUW.

DE PORTIA-VLINDER
IS EEN PRACHTIG ROODGEKLEURD
VLINDERTJE, DAT OVERVLOEDIG
VOORKOMT IN DE TROPISCHE
GEBIEDEN EN EEN ENKELE KEER
OOK IN ZUID-FLORIDA.

De kaas-en-brood-familie

In een klein stadje woonde eens een familie, die bestond uit vader, moeder en twee kinderen, een jongen en een meisje. Het was een alleraardigst gezin. De ouders hoefden hun kinderen maar zelden iets te verbieden. Zelfs ruzie maakten broer en zus maar een hoogst enkel keertje met elkaar. Ja, ze waren bijzonder lief en gemakkelijk en hun ouders waren dan ook heel tevreden over hun kinderen.

Toch hadden die jongen en dat meisje iets heel eigenaardigs. Of vinden jullie het niet vreemd, dat ze 's morgens voor hun ontbijt beslist nooit iets anders wilden eten dan kaas en brood? Geen lekkere dikke havermoutpap, zoals jullie die van je moeder krijgen, of een paar stevige boterhammen met jam of appelstroop. Neen, daar moesten ze allemaal niets van hebben. Kaas en brood, dat lustten ze alleen, en dat ging er dan ook gretig in.

„Maar 's middags, dan aten ze toch zeker wel gewoon middageten?" hoor ik jullie al vragen.

Kun je nét denken!

Soep? Broer en zus dáchten er eenvoudig niet over, zoiets te eten.

„Maar dan toch zeker wel groenten en aardappelen en een stukje vlees?"

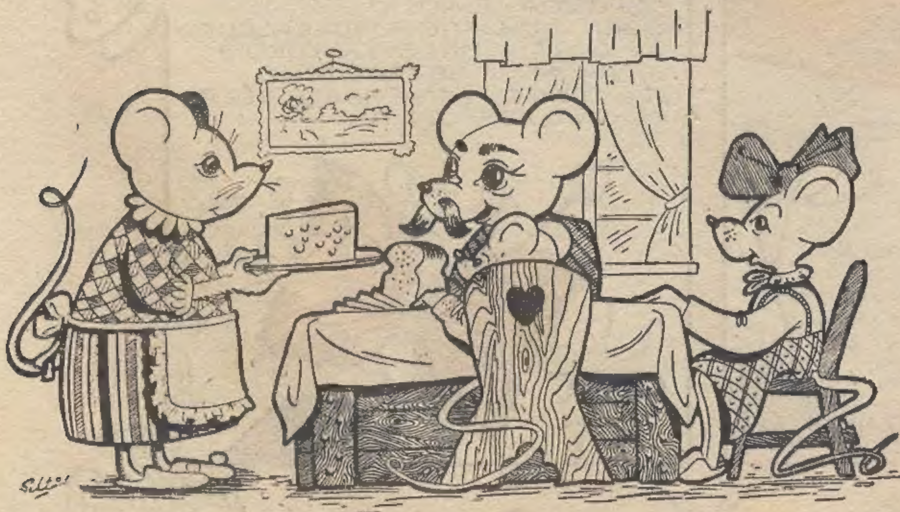
Alweer misgeraden. Alleen maar kaas en brood wilde het tweetal hebben.

„Wat een rare kinderen," hoor ik jullie zeggen. „Maar de kinderen hielden toch zeker wel van pudding?"

Nee, zelfs dáár gaven ze niets om. „Geef ons maar kaas en brood," zeiden ze en lieten de pudding gewoon staan. Ook voor pannekoeken en wentelteefjes of een lekkere appel toe haalden ze hun neusjes op!

Nu zou je veronderstellen, dat die vader en moeder het toch wel heel erg gevonden zouden hebben, dat hun kinderen alleen maar kaas en brood wilden eten. Toch was dat helemaal niet het geval. Integendeel, zelf waren de ouders namelijk ook stapelgek op kaas en brood en aten ze bijna niets anders!

Snappen jullie dáár nu wat van?

Maar het verhaal wordt nog veel gekker.

Op een goede dag kwam de juffrouw van school bij de moeder van de twee kinderen op bezoek, en natuurlijk praatten ze over van alles en nog wat. Vol trots vertelde de moeder ook, dat haar kinderen zo goed aten, steeds maar kaas en brood, iedere dag weer. Nu zou je verwachten, dat de juffrouw heel voorzichtig zou hebben gezegd, dat melk zo gezond en voedzaam is voor kleine kinderen en dat ze vooral ook groenten en fruit nodig hebben. Maar deed ze dat? Welneen! Ze vond het blijkbaar heel gewoon, dat die kinderen alleen maar kaas en brood wilden eten. Dat kon ze zich best voorstellen, want .... zelf was ze daar immers ook dol op!

Eens gebeurde het, dat kleine Fannie, zo heette het meisje, ziek uit school kwam. Ze had hoge koorts. De dokter werd er bij geroepen.

En zei die, dat Fannie maar flink sinaasappelsap moest drinken en appels eten, omdat daar zoveel vitaminen in zitten? Helemaal niet. „Laat haar maar flink kaas en brood eten," zei hij tegen haar moeder. „Dan knapt ze vast wel gauw op."

„Nu, dat is toch wel een heel rare familie," zullen jullie zeggen.

Of .... hebben jullie misschien al in de gaten, dat het helemaal zo raar niet is als het lijkt?

Juist, je hebt het goed geraden. Die vader en moeder, die jongen en dat meisje, die juffrouw en die dokter, dat waren helemaal geen mensen, maar allemaal *muisjes!* De kaas-en-brood-familie was een *muizenfamilie!*

WAT ZEGT MIJN NAAM?

ANNA, DE LIEFELIJKE

Verschillende keren had meester Dierx in de aardrijkskundeles verteld van de talrijke meren, die in vroegere jaren een groot deel van het westen van ons land overdekten, en waarvan er vele reeds in een tijd, dat men zich nog met door wind gedreven molens behelpen moest, werden drooggelegd. Die drooglegging begon in de eerst helft van de gouden eeuw met de Purmer, de Wormer, de Schermer en de Beemster in Noord-Holland, en heeft thans haar hoogtepunt bereikt met het bouwen van de Afsluitdijk, waardoor de Zuiderzee een binnenmeer werd, en door het in cultuur brengen van het reeds gedeeltelijk drooggemalen IJselmeer, tweehonderdduizend hectaren gronds, elf maal de oppervlakte van de Haarlemmermeer.

„Een van de drooggelegde polders in de kop van Noord-Holland" — aldus de meester — „is de Anna-Paulownapolder, zo genoemd naar de gemalin van koning Willem II, de moeder van koning Willem III. Ze was de dochter van tsaar Paul I van Rusland — Paulowna wil zeggen: dochter van Paul — en dat de toenmalige kroonprins Willem een tsarendochter tot zijn vrouw mocht maken, tekent wel de hoge achting, welke de held van Quatre-Bras in de hoogste buitenlandse kringen genoot.

In onze geschiedenis komen meer bekende Anna's voor. Anna van Buren was de eerste echtgenote van Willem de Zwijger; Anna van Saksen, de moeder van prins Maurits, de tweede; Anna van Brunswijk-Luneburg was de gemalin van stadhouder Willem IV.

De naam Anna is vermoedelijk van Hebreeuwse oorsprong en betekent de liefelijke, de aangename. Naast de hoofdnaam Anna bestaan er 'n groot aantal roepnamen, welke van die hoofdnaam zijn afgeleid. Denk maar eens aan An, Ank, Ant, Antje, Anneke, Annigje, Annie, Ans en Ansje. Andere vormen voor Anna, hoewel minder gebruikt, zijn Annita en Annechiena. Ook de Engelse vervorming van Anna: Nan, Nanny en Nancy zijn hier niet vreemd.

Laten we hopen" — aldus besloot meester — „dat alle Anna's die over de wereld rondlopen, en dat zijn er heel wat, want de naam is in heel veel landen populair, zich steeds de betekenis van haar naam indachtig zijn."

UIT HET LEVEN ONZER VOOROUDERS

CHRISTIAAN HUYGENS

Op 15 April 1629 werd deze Nederlandse geleerde te Den Haag geboren. Hij deed verschillende ontdekkingen op het gebied van wis-, natuur- en sterrenkunde. Hij was de eerste, die in 't jaar 1657 de slingers hing aan de uurwerken, in plaats van de weifelende „onrusten".

Jullie weten misschien wel, dat er onder de planeten, die we kennen, zoals Mars, ook een is, die omgeven wordt door een brede platte ring, de planeet Saturnus. Het was Huygens, die zijn eigen roem nog vergrootte door een meer nauwkeurige ontdekking van de gedaante van die ring: hij gebruikte hiervoor 'n telescoop (sterrenkijker), die hij zelf had verbeterd. Jullie weten ook, dat er rond de meeste van die planeten kleinere lichamen draaien, die men de „manen" van die planeet noemt. Welnu, Huygens ontdekte ook een nieuwe maan van Saturnus. Of dat belangrijk was? Natuurlijk wel, want die manen rondom de planeten waren voor de zeelui van het grootste belang voor 't berekenen der lengtegraden.

Huygens stierf in Den Haag in 1695 en behoort tot het grote gilde der Nederlandse mannen, die niet alleen het sieraad van hun eigen eeuw zijn, maar die steeds de trots en de roem van het vaderland zullen blijven.

VONKJE

1 Vonkje keek mijnheer Grom verbaasd aan. Zo juist had hij haar Dolly genoemd, of ze zijn eigen dochtertje was. „Maar ik ben Dolly niet, mijnheer; ik heet Vonkje!" zei ze. Mijnheer Grom keek haar aan en zei: „Och, ik was aan het dromen!"

2 Vonkje vergat een ogenblik, waarvoor ze gekomen was en vroeg vriendelijk: „Wat is er aan de hand, mijnheer? Kan ik u misschien helpen?" „Mijn dochtertje is gisteravond uitgegaan en ze is niet teruggekomen!" antwoordde hij.

3 „Wat erg!" riep Vonkje uit. „Wat moet u in de war zijn! Maar ze kan niet ver weg wezen! Zullen wij eens gaan zoeken?" „Ja, graag!" antwoordde mijnheer Grom. „Het spijt me, dat ik zo onaardig geweest ben. Ik was zo overstuur!"

4 De andere meisjes hadden buiten gewacht en omringden Vonkje, toen ze terugkwam. „Was hij erg boos, Vonkje?" vroegen ze. „Het dochtertje van mijnheer Grom is weg," zei Vonkje, „en hij vraagt of wij het willen zoeken."

5 „Wat?" deed Nannie verschrikt. „Is de kleine Dolly zoek? We moeten er dadelijk op uit!" Nannie hield erg veel van Dolly, want ze waren jarenlang buurtjes geweest. „We zullen de slee meenemen!" besliste Vonkje.

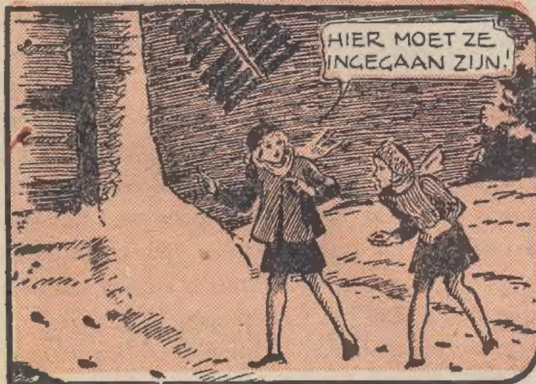

6 Nannie gaf de weg aan. Ze liep dadelijk naar de speelgoedwinkel en vroeg aan de eigenares of ze kleine Dolly gezien had. „Vandaag niet, Nannie," antwoordde ze, „maar gisteravond liep ze over die heuvel!" „Mooi," zei Lola. „Dat is een spoor!"

de vrolijke Vrijbuiter

7 Nannie kende de omgeving goed en weldra hadden de meisjes de heuvel bereikt. „Als Dolly hier geweest is, moeten er voetsporen zijn," merkte ze op. Opeens riep Vonkje: „Ik zie sporen! Kijk maar, daar!"

8 De slee was te zwaar om ze de heuvel op te trekken, zodat Jantha en Lola achterbleven. Op de top stond een oude molen en toen Vonkje en Nannie daar aankwamen, zagen ze, dat de sporen recht naar de molen leidden.

9 Vonkje duwde de deur open en toen ze aan de donkerte gewend waren, zagen ze op wat zakken tegen de muur een klein figuurtje liggen. „Dat moet Dolly zijn, Nannie!" riep Vonkje uit. „Ik geloof, dat ze erg ziek is!"

10 Het arme meisje was door en door koud. Vonkje nam haar voorzichtig op en droeg ze de heuvel af. „We zullen haar op de slee leggen, Nannie, en dan rechtdoor naar de dokter gaan!" zei ze.

11 Lola en Jantha zagen dadelijk, dat ze niet verder hoefden te gaan zoeken. Ze kwamen Nannie en Vonkje al met de slee tegemoet. De laatste trok haar mantel uit en legde die behoedzaam over Dollie heen. „Ze is zo koud!" merkte ze op.

12 Nannie wist een kortere weg naar de dokter, midden door het veld. Ze waren echter nauwelijks op weg, toen er van achter de struiken een man te voorschijn trad en hun vroeg, wat ze op zijn land deden.

Jantje schiet een mus

Jantje was een kereltje van dertien jaar en zat in de eerste klas van MULO A. Hij was een op en top flinke jongen, die behoorlijk zijn best deed op school en ook thuis.

Jantje was ook verkenner en maakte deel uit van de havikenpatrouille en je had eens moeten zien, met wat een glunderend gezicht hij 's Zaterdags kwam aanzetten bij moeder en er een beetje trots uitgooide:

„Mams, patrouille vanmiddag."

Op zo'n Zaterdag, na de vacantie, een uur voordat hij op het hoofdkwartier werd verwacht, liep Jantje nog even aan bij zijn onafscheidelijke vriend en havikmakker Dorus.

„Ik heb ze," riep Jantje al van ver toen hij Dorus zag.

„Enne?" vroeg Dorus.

„Ze doet het prachtig, jo. Kom 'ns mee."

En samen tippelden beiden terug naar Jantje's zolder. Nu zijn jullie natuurlijk nieuwsgierig om te weten, wie of wat die „ze" was. Nou, laat ik jullie eerlijk vertellen, dat Jantje er bijna drie weken voor had gewerkt. Hij had de meeste vrije vacantiedagen er voor opgeofferd om „ze" te krijgen en nu had hij „haar" eindelijk te pakken.

Z'n luchtbuks! Spiksplinternieuw. Met een doos kogeltjes en een zakje pluimpjes en een stel kaartjes op de koop toe.

Jullie begrijpen zeker wel hoe tuk Jantje er op was om zijn schutterskunst te laten zien. Dorus moest die buks bewonderen van boven en onder, voor en achter, haar aan zijn schouder leggen en mikken, haar afwegen op zijn hand. Eindelijk mocht hij zelfs eens een paar pluimpjes wegschieten en Jantje knikte goedkeurend en met echte kennersogen, toen een van de pluimpjes gevaarlijk dicht bij het zwarte middencirkeltje in het kaartje stak.

„Ik schiet al met kogeltjes," zei Jantje fier, „ik laat buiten een kurk bengelen aan een stukje touw en toen ik de eerste keer schoot, jo, was het bijna raak. Een moordbuks, jo."

En Dorus knikte maar en aaide de zwarte loop van de buks, maar zijn blik keek door het raampje van de zolder naar de lage schutting van de tuin waar een grijze oude mus zat te zonnen op een paaltje.

Meteen kreeg Jantje het vogeltje ook in de gaten. Zijn vingers wriemelden aan het doosje met de loden kogeltjes en een van de kleine dingetjes gleed als vanzelf in de loop van de buks.

„Stil," zei Jantje, „stil. Beweeg je niet, jo, want dan is ze weg."

„Pang," zei de buks.

„Raak," zei Dorus bewonderend. „Die buks is prima, jo."

De beide jongens denderden de trap af, regelrecht naar de tuin. Bij het paaltje lag een zielig hoopje pluimpjes en veertjes en Dorus raapte het op.

„Precies in de kop," zei Dorus. „Die is meteen kiksdood geweest."

„Mams," riep Jantje, „kom eens kijken, ik heb een mus geschoten. Zo'n kleine grijze. Kijk, ze voelt nog warm aan en ze heeft maar één poot. Die andere is maar een halve."

Mams kwam kijken en ze stond daar met het nog even trillend, warmaanvoelend mussenlijfje op de palm van haar hand. Mams keek helemaal niet vrolijk, integendeel. Haar ogen stonden heel ernstig. Jantje voelde zich helemaal niet zo trots meer over zijn schutterstalenten en Dorus deed ook al een tikje onwennig.

„Het is toch maar een mus," zei Jantje een beetje benepen.

„En die pikken heel wat zaadjes weg," beaamde Dorus. „Het zijn schadelijke dieren."

Mams zei nóg niks. Ze stond daar met die dode mus op de palm van haar hand. Mams dacht klaarblijkelijk diep na over iets.

Toen kwam Jantje's jongste zusje aangelopen, de kleine negenjarige Betty.

„Wat heb je daar, mams? O, een musje, is het dood? Laat eens kijken, mams."

Mams bleef staan en zei nog niets.

„O," zei Betty, „mams, kijk eens, het heeft maar één pootje, och arme. Hoe komt het zo dood, mams?"

„Jan heeft het doodgeschoten," zei mams effen.

Jantje schrok. Mams had niet gezegd: Jan*tje*, maar Jan. Er ontbraken drie kleine letters aan de naam, maar die drie letters spraken boekdelen.

„Onze Jantje?" herhaalde Betty geschrokken, en ze keek haar broertje met grote verwonderde ogen aan.

„Onze Jan," zei moeder ernstig. „Herinner je je nog, Betty, hoe jij vorige winter bij me in de keuken kwam met dat musje, dat een bloedend pootje had? Een kat had het pootje afgebeten en we hebben toen dat arme diertje verzorgd."

„O ja, mams, ik heb het nog een wormpje gevoerd. En later kwam het elke dag terug en bedelde om een beetje eten. Het was zo grappig."

„Ja, en nu is het dood," zei mams. Ze keek naar de buks, die Jantje achter zijn rug vastklemde en zei effen:

„Het is tijd voor jullie om naar het hoofdkwartier te gaan."

Toen gingen ze naar binnen. Betty bleef nog een ogenblikje staan.

„Ik .... ik vind het in-gemeen," riep Betty.

En ze rende haar moeder na.

Daar stonden Jantje en Dorus bij het paaltje waar het musje op had gezeten. Maar er was geen musje meer.

„Toch was het een prachtschot," zei Dorus.

„Ik heb het ook nog een worm gegeven," zei Jantje met een vreemde klank in zijn stem.

„Och kom, jo," zei Dorus, „mussen zijn mussen."

„Ja," zuchtte Jantje, „maar helemaal gerust ben ik er niet op. Had ik maar niet op die mus geschoten. Net op die."

„Je moeder heeft je toch geen standje gegeven?"

„O, nee? Dan ken je haar niet," zei Jantje zacht. „En mams heeft gelijk. Ik had het niet moeten doen. Mams spreekt met haar ogen, Dorus, en die ogen vertelden, dat men nooit moet doden, enkel en alleen om te doden. Het was fout en dat weet jij net zo goed als ik. Al was het maar om dat ene artikel van onze wet: een verkenner is een dierenvriend."

Dorus zei niets. Wat was er nog te zeggen? Ze gingen samen naar binnen, heel zacht, en Jantje borg zijn buks veilig weg. Mams zat te naaien en keek op toen Jantje bij haar kwam.

„Het spijt me, mams," zei Jantje, „ik heb niet nagedacht. Het zal niet meer gebeuren."

Mams zachte hand gleed over Jantje's ruige bol.

„Denk aan je goede daad voor vandaag, Jan*tje*," fluisterde mams.

De jongen knikte blij, keerde zich om en met Dorus in de arm gehaakt ging hij op weg naar de patrouille der haviken.

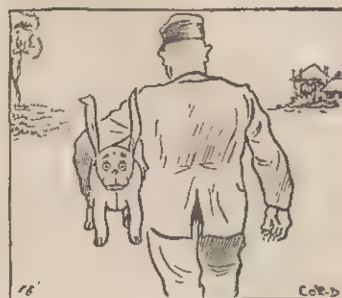
DAISY

MIDAS' MALLE MORMELKUREN

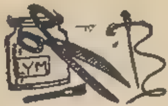

Boer Krelis — die was het —
wist niet wat hij zag,
Toen ik daar zo roerloos
en zieligjes lag;
„Een schot door zijn kop
en een poot in de val,
Wel, wel," riep die boer,
„dat is mij toch te mal.
Ik wou, dat ik wist
hoe die speelgoedklant
Hier, des nachts, zonder meer
in die hei is beland...."
Ja, ik wist wel hoe 't kwam,
maar ik hield wijs mijn mond,
Want te veel praats is schalijk,
ja zelfs voor een hond.

Boer Krelis bevrijdde
mijn poot uit die klem
En het scheelde geen haar
of.... ik dankte hem.
Maar het duurde niet lang
of mijn hart sloeg alarm,
Want de boer drukte mij
stevig onder zijn arm.
Hij stapte over 't land
en hij sjouwde me mee;
Nu zet hij me, dacht ik,
op stal bij zijn vee.
Dat was niet naar mijn zin
en ik hing er als dood,
Ik tuimel, zo dacht ik,
van de wal in de sloot....

(Wordt vervolgd)

De kleine knutselaar

GLAS-IN-LOOD-RAAM

Je begint met de hier afgebeelde tekening, die ongeveer 36 cm breed en 25 cm hoog moet zijn, op zwart karton te tekenen, met wit potlood of met kleermakerskrijt.

De brede zwarte lijnen, die zeker niet smaller dan 5 millimeter mogen zijn, worden natuurlijk door twee evenwijdige witte lijnen weergegeven.

Nu neem je een scherp zakmes en je snijdt alle stukken tussen de zwarte lijnen uit, zodat deze laatste alleen als schotjes blijven staan.

Als omlijsting laat je een brede rand van ongeveer 2 cm staan.

Als je zover bent kun je beginnen met het „glas" in te zetten. Dit glas is niets anders dan gekleurd bloemenpapier. Gekleurde gelatinebladen zijn ook bruikbaar.

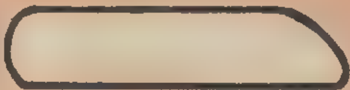
In de vereiste vorm worden alle stukken uit het gekleurde papier gesneden en op hun plaats gezet achter de zwarte schotjes.

De stukjes, die op het plaatje gemerkt zijn met 1, worden wit, met 2 blauw, met 3 lichtrood, met 4 donkerrood, met 5 donkergroen, met 6 lichtgroen, met 7 lichtbruin en met 8 lichtgeel.

Plak die gekleurde papiertjes aan de achterkant tegen de schotjes aan, en als je klaar bent heb je iets moois om in je kamer te hangen. Het daglicht, dat door het gekleurde papier schijnt, geeft het geheel het aanzien van echt glas-in-lood.

Verzin dan zelf nog andere leuke voorbeelden, zodra je wat handigheid hebt gekregen in het snijden en plakken.

HOE TEKEN IK EEN AUTO

KNOPENRAADSEL

Van karton knip je een kaart van 12 cm lang en 3 cm breed.

Maak in het midden van de kaart twee insnijdingen, die evenwijdig lopen en in de lengte van de kaart (a.a). Deze insnijdingen moeten ongeveer 7 cm lang zijn. Daaronder (b) knip je een rond gat, dat echter kleiner moet zijn dan de beide knopen, die je gaat gebruiken.

Neem nu een touw van ongeveer 40 cm lengte en steek het door de twee insnijdingen; beide uiteinden van het touw breng je door 't gaatje c en aan elk uiteinde maak je nu een grote knoop vast.

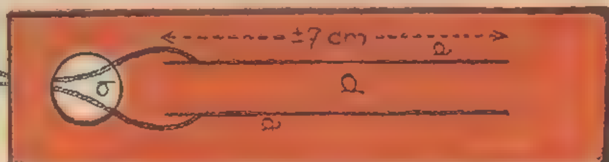
Daar je er voor gezorgd hebt, dat de beide knopen groter zijn dan het gat, kunnen zij er dus niet doorheen gestoken worden.

Vraag nu aan iemand, of hij dat touwtje even van de kaart wil losmaken, zonder de knopen er af te doen of het touwtje door te knippen.

Het moet al een hele slimmerd zijn als hij dat gedaan krijgt, of hij moet het trucje al kennen.

Hoe dat moet? Wel, je buigt het kaartje zo, dat de strook (d) tussen beide insnijdingen bij het ronde gat komt te liggen, je steekt die smalle strook door het gaatje heen en.... de rest zie je dan zelf wel.

ONZE TOVERPLAAT

Eerst de grote plaat overtekenen en op dun karton plakken. Vouw haar dan middendoor volgens de stippellijn A B, maar naar achteren, zodat de figuren aan de buitenkant komen te liggen. Plak dan die twee kanten aan elkaar vast en laat alles goed drogen. Dan heb je een karton, half zo groot als de getekende plaat en waarop zich aan beide kanten drie figuurtjes bevinden.

Nu knip je elk figuurtje in drie stukken, volgens de lijn c. Maar ook niet verder doorknippen dan tot punt c. Je knipt de poppetjes dus door, eenmaal ter hoogte van de hals en een keer ter hoogte van het middel. Wanneer je nu die stroken een voor een naar voren en naar achteren ombuigt, wat krijg je dan?

Begrijp je hoe de toverplaat werkt? Dan krijg je beren met een clownbroek aan, een pikzwart negerinnetje met een wit gezicht enzovoort.

Verzin dan verder zelf maar allerlei grappige figuren. Zo krijg je een aantal verschillende toverkaarten bij elkaar.

WAT WORDT ER GESPEELD ?

RECHTSZITTING

De meespelende kinderen gaan in een halve cirkel zitten. Een kind blijft in het midden van de halve cirkel zitten en is de beschuldigde. Een van de kinderen wordt door het lot aangewezen om de rol van aanklager te vervullen. De aanklager richt zich tot de zittenden (rechters) en zegt:

„Gestrenge rechters, is het u bekend, waarvan deze aangeklaagde wordt beschuldigd?"

De rechters staan een voor een op, komen naar de aanklager toe en fluisteren hem een of andere beschuldiging in het oor.

Daarop richt de aanklager zich tot de beschuldigde en noemt een van de beschuldigingen op. Bijvoorbeeld:

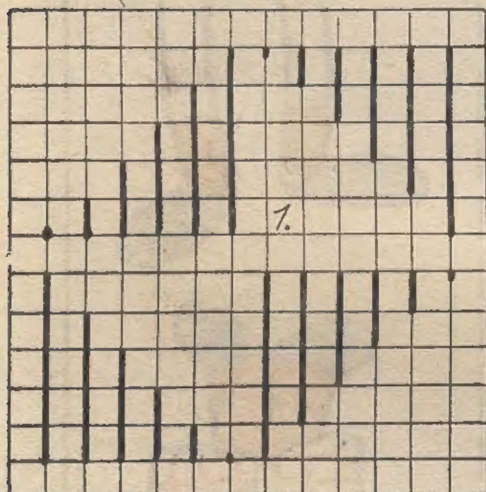
„Beschuldigde, je bent voor het gerecht gedaagd, omdat je dikwijls vergeet je aardrijkskundeles te leren."

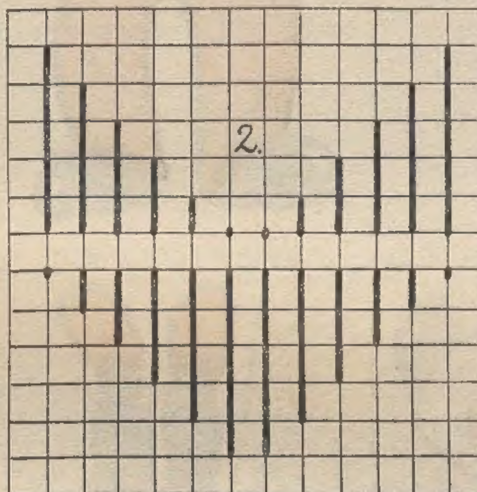
Op elke beschuldiging moet de aangeklaagde trachten te raden, van wie van de rechters die beschuldiging afkomstig is. Raadt hij goed, dan moet de betrokken rechter de plaats van de beschuldigde innemen. Anders komt 'n volgende beschuldiging aan de beurt.

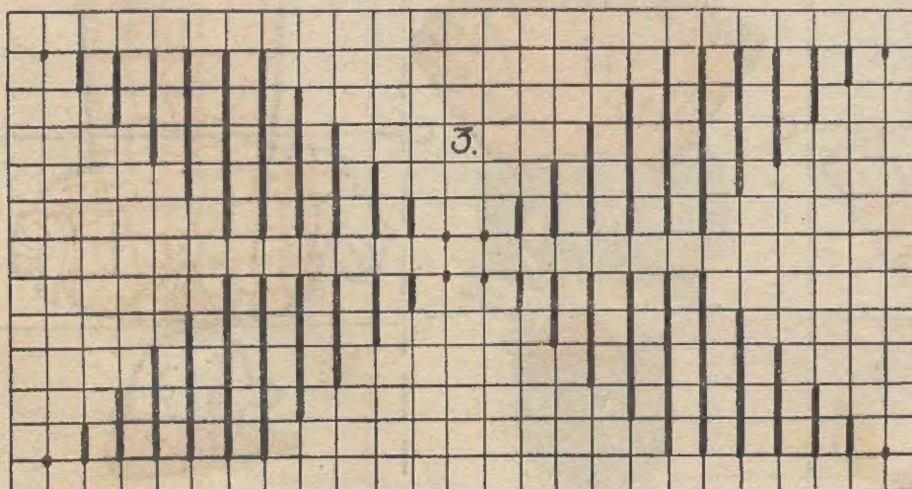
Indien de aanklager een of andere beschuldiging vergeet, dan moet hij zelf de plaats van de aangeklaagde innemen en wordt deze de aanklager.

Men kan aan dit spel ook het geven van een pand verbinden. Telkens als de beschuldigde niet raadt van wie de beschuldiging komt, of als de aanklager een beschuldiging vergeet, dient er een pand te worden gegeven, dat later op de gebruikelijke wijze wordt ingelost.

TEKENEN VOOR DE KLEINTJES

In figuur 1 en 2 geven we onze stokjes weer een andere plaats en in figuur 3 gebruiken we acht groepen van stokjes.

Je zorgt er toch voor, dat jullie stokjes allemaal keukeurig recht zijn?

Kijk dan eens goed naar figuur 3. Komt ze jullie bekend voor?

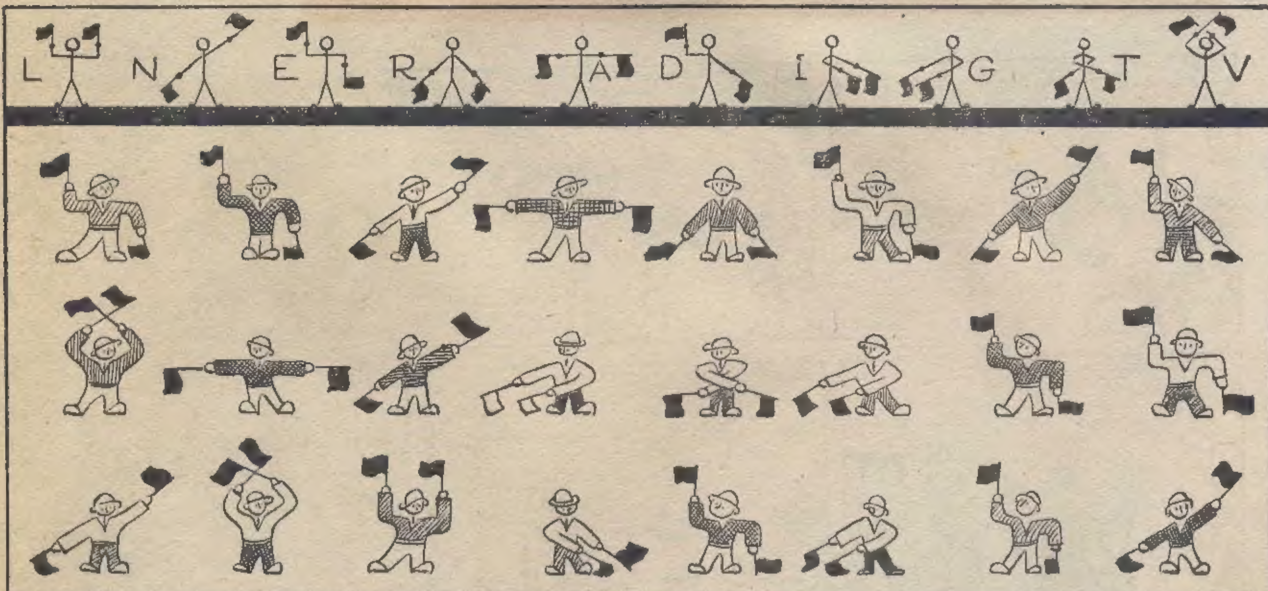
Jullie denken natuurlijk aan....? Juist, een vlinder. Wanneer je nu boven en onder de vier puntjes, die bij elkaar staan in het midden, een soort lijfje schetst en aan het bovenste stukje nog een paar sprietjes voor de voelhoorns, lijkt het al heel wat beter op een vlindertje, niet?

Volgende maal gaan we onze bekende vijf strepen en punt weer eens op een andere manier rangschikken en er een prachtige achtpuntige ster van maken.

Een bladzij PUZZLES

SPREEKWOORDEN-REBUS

Welk spreekwoord wordt hier afgebeeld? De sleutel tot de oplossing staat in de bovenste rij.

OPLOSSINGEN van de puzzles uit ons vorig nummer

Spreekwoordenrebus:

DE APPEL VALT NIET VER VAN DE BOOM

Deze uitdrukking hebben jullie wel eens gehoord, als het over een ondeugende jongen of een erg stout meisje ging, en dan werd er dikwijls niet al te vriendelijk over de ouders van die jongen of dat meisje gesproken.

De uitdrukking betekent dan ook, dat de kinderen veelal naar de ouders aarden. Er zijn nog wel andere uitdrukkingen, die hetzelfde betekenen, zoals: „Hij heeft een aardje naar zijn vaartje (vadertje)", en „Zoals de ouden zongen, piepen de jongen".

*

WISSELPUZZLE:

Tand in Tang
Pols „ Poes
Hoed „ Hond
Kegel „ Ketel
Goot „ Boot
Haard „ Paard

*

SPROOKJESREBUS:

Roodkapje en de wolf.

GEITENPUZZLE

Op het verjaardagpartijtje van kleine Hans, waarbij zijn vrienden en vriendinnetjes enige volksdansen uitvoerden, was er ook een stelletje geiten, dat, nieuwsgierig zoals geiten zijn, ook toekeek.

Kunnen jullie ze zien? Hoeveel geiten zijn er?

PIER PANIEK en HET ZUSJE VAN SJORS, SUZIE REBEL

